

OBČINA CERKVENJAK
Občinski svet

Številka: 61003-01/2019

Datum: 17. 12. 2019

Predlog

SKLEPA O POTRDTVU
LOKALNEGA PROGRAMA KULTURE V OBČINI CERKVENJAK
ZA OBDOBJE 2020 – 2023

PREDLAGATELJ: Župan Občine Cerkevnik

GRADIVO PRIPRAVIL: Občinska uprava Občine Cerkevnik v sodelovanju s Kulturnim društvom Cerkevnik, Osnovno šolo Cerkevnik – Vitomarci, Društvom upokoencev Cerkevnik

VRSTA POSTOPKA: POSTOPEK ZA SPREJEM AKTA V ENI OBRAVNAVI - 72. člen Poslovnika Občinskega sveta Občine Cerkevnik

PREDLOG SKLEPA:

Na podlagi 14. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur. l. RS. št. 77/07-UPB1, 56/08, 94/09-Odl.US7, 4/10, 20/11, 100/11-Odl.US, 111/13, 68/16, 61/17 in 21/18-ZNOrg) in 15. člena Statuta Občine Cerkevnik (UGSO, št. 46/16) Občinski svet Občine Cerkevnik, na svoji 9. redni seji dne 17. 12. 2019, sprejel Sklep o potrditvi Lokalnega programa kulture v Občini Cerkevnik za obdobje 2020 - 2023, v vsebini kot je predlagan.

Na podlagi 14. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur. l. RS.št. 77/07-UPB1, 56/08, 94/09-Odl.US7, 4/10, 20/11, 100/11-Odl.US, 111/13, 68/16, 61/17 in 21/18-ZNOrg) in 15. člena Statuta Občine Cerkevjak (UGSO, št. 46/16) Občinski svet Občine Cerkevjak, na svoji 9. redni seji dne 17. 12. 2019, sprejme naslednji

S K L E P

o potrditvi Lokalnega programa kulture v Občini Cerkevjak za obdobje 2020 – 2023

1. člen

S tem sklepom se potrdi Lokalni program kulture v Občini Cerkevjak za obdobje 2020 – 2023.

2. člen

Ta sklep začne veljati z dnem sprejetja na občinskem svetu.

Številka: 61003-01/2019

Datum: 17. 12. 2019

Župan občine Cerkevjak
Marjan ŽMAVC

Obrazložitev:

Državni zbor RS je konec decembra v letu 2013, sprejel novelo Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 111/2013), po kateri 14. člen zakona zavezuje občine, da oblikujejo in sprejmejo lokalne kulturne programe za obdobje štirih let, ki lahko vsebujejo tudi dolgoročne usmeritve. Sprejemanje dokumenta za daljše časovno obdobje naj bi izvajalcem kulturnih programov in projektov zagotovilo bolj konstantno programsko delovanje in stabilnejše sofinanciranje.

Pravna podlaga za sprejem LPK:

- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur. l. RS, št. 77/07 - UPB1, 56/08, 94/09 - Odl. US7, 4/10, 20/11, 100/11 - Odl. US, 111/13);
- Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v občini Lenart (Ur. l. RS, št. 24/92, 13/98).
- Odlok o razglasitvi kulturnega spomenika lokalnega pomena v občini Cerkevjak (Cogetinci – Hauzerjeva zbirka čebelnjakov), (MUV, št. 11/2008).
- Pravilnik o sofinanciranju dejavnosti društev na področju ljubiteljske kulture v Občini Cerkevjak (UGSO, št. 21/17 in 20/19).
- Pravilnik o dodeljevanju sredstev za prireditve in akcije, ki pospešujejo turistični in kulturni razvoj ter promocijo občine Cerkevjak. (Ur.l.RS, št. 39/05 in UGSO št. 60/17).
- Vsakoletni veljavni Odlok o proračunu Občine Cerkevjak, med leti 2020 in 2023.

Namen LPK:

Sprejem dokumenta kot podlaga za sofinanciranje kulturnih dejavnosti ter izvajalcev javnih kulturnih programov in projektov.

Lokalni program kulture izhaja iz obstoječega stanja kulture v Občini Cerkevjak, s pogledom v prihodnost. Opredeljuje področja kulture, kjer se zagotavljajo kulturne dobrine kot javne dobrine, spodbuja, sofinancira oz. subvencionira posamezne kulturne dejavnosti in načrtuje investicije v javno kulturno infrastrukturo. V lokalnem kulturnem programu je določen zlasti obseg in vrsta javnih kulturnih dobrin, prioritete vsebine ter deleži sredstev za posamezne kulturne programe in projekte, ki se sofinancirajo iz javnih sredstev.

Lokalni kulturni program omogoča pogoje za čim bolj skladen razvoj kulture v občinskem kulturnem prostoru, pogoje za dvig kulturne ustvarjalnosti, večanje dostopnosti kulturnih dobrin ter pogoje za spodbujanje kulturne raznolikosti. Z njim se vzpostavlja ravnotežje med ohranjanjem kulture in njenim razvojem.

Občinskemu svetu predlagamo, da se sprejme sklep v predlagani obliki.

**LOKALNI PROGRAM KULTURE
V OBČINI CERKVENJAK
ZA OBDOBJE 2020 – 2023**

Cerkvenjak, december 2019

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	3
1.1	IZHODIŠČA IN NAMEN PRIPRAVE LOKALNEGA PROGRAMA ZA KULTURO	4
1.2	CILJI LOKALNEGA PROGRAMA ZA KULTURO OBČINE CERKVENJAK	5
1.3	PRAVNE PODLAGE ZA SPREJEM LOKALNEGA PROGRAMA ZA KULTURO	5
1.3.1	<i>Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo</i>	5
1.3.2	<i>Nacionalni program za kulturo</i>	6
1.3.3	<i>Dokumenti Občine Cerkevňjak</i>	6
2	OPIS SEDANJEGA STANJA	7
2.1	INSTITUCIONALIZIRANA KULTURA	7
2.1.1	<i>Knjižnica Cerkevňjak</i>	7
2.1.2	<i>Osnovna šola Cerkevňjak – Vitomarci in Vrtec Cerkevňjak</i>	7
2.1.3	<i>Javni sklad RS za kulturne dejavnosti</i>	10
2.1.4	<i>Pokrajinski muzej Maribor</i>	10
2.2	LJUBITELJSKA KULTURNA DRUŠTVA	11
2.2.1	<i>Kulturno društvo Cerkevňjak</i>	12
2.2.2	<i>Društvo upokojencev Cerkevňjak</i>	13
2.2.3	<i>Zveza kulturnih društev Slovenskih goric</i>	14
2.3	CILJI, PROBLEMATIKA IN ANALIZA	14
2.3.1	<i>Cilji na področju ljubiteljske kulturne dejavnosti</i>	14
2.3.2	<i>Izpostavitve najbolj značilne problematike društvenih dejavnosti</i>	15
2.3.3	<i>SWOT analiza</i>	15
3	JAVNI INTERES NA PODROČJU KULTURE	16
3.1	OPREDELITEV JAVNEGA INTERESA ZA KULTURO	16
3.1.1	<i>Ljubiteljske kulturne dejavnosti</i>	17
3.1.2	<i>Kulturni programi in projekti</i>	18
3.1.3	<i>Varstvo kulturne dediščine</i>	19
3.1.4	<i>Knjižnična dejavnost</i>	21
3.1.5	<i>Založniška dejavnost</i>	22
3.2	STANJE JAVNE KULTURNE INFRASTRUKTURE OZ. NEPREMIČNIN	23
4	NALOGE LOKALNE SKUPNOSTI NA PODROČJU KULTURE	24
4.1	FINANCIRANJE KULTURNIH PROGRAMOV	24
4.1.1	<i>Sofinanciranje kulturnih programov in projektov v Občini Cerkevňjak</i>	24
4.1.2	<i>Pogoji za sofinanciranje in način razdelitve sredstev</i>	26
5	ZAKLJUČEK	27

1 UVOD

Lokalni program kulture občine predstavlja programski in izvedbeni dokument, ki določa usmeritve ter izvedbo osnovnih nalog in storitev na različnih področjih kulture ter postavlja smeri razvoja in prioritete občinske kulturne politike. Predmetni dokument določa predvsem obseg in vsebine javnega kulturnega interesa s tem, da skuša v čim večji meri zagotavljati pogoje za uresničevanje javnih kulturnih dobrin ter izbrati odgovorne nosilce in podporne mehanizme za njegovo realizacijo.

Pravna podlaga za sprejem lokalnega programa kulture je 14. člen Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07-UPB, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17 in 21/18-ZNOrg). Predlagatelj programa je župan, na koncu pa ga sprejme občinski svet.

Pri uresničevanju kulturnih dobrin imata posebno mesto v naši občini ljubiteljska in društvena dejavnost.

Na občinski ravni od leta 2012, deluje Knjižnica Cerkevňak (izpostava Knjižnice Lenart), ki v prostorih Osnovne šole Cerkevňak – Vitomarci, omogoča obiskovalcem dostop do knjižnih gradiv.

Občina Cerkevňak je ponosna na svojo kulturno dediščino, ki jo predstavljajo dobrine podedovane iz preteklosti in so po svoji vrednosti neprecenljive in nenadomestljive. Osnovna, kulturna funkcija kulturne dediščine je njeno neposredno vključevanje v prostor in aktivno življenje v njem, predvsem na področju vzgoje, posredovanja znanj in izkušenj preteklih obdobj ter krepitev narodove samobitnosti in kulturne istovetnosti. Uporaba dediščine prispeva k njenemu ohranjanju, ohranjanje dediščine pa tako prispeva tudi h gospodarskemu razvoju in k atraktivnejšemu življenjskemu in delovnemu okolju v naši občini.

Lokalni program kulture izhaja iz obstoječega stanja kulture v Občini Cerkevňak, s pogledom v prihodnost. Opredeljuje področja kulture, kjer se zagotavljajo kulturne dobrine kot javne dobrine, spodbuja, sofinancira oz. subvencionira posamezne

kulturne dejavnosti in načrtuje investicije v javno kulturno infrastrukturo. V lokalnem kulturnem programu se določi zlasti obseg in vrsta javnih kulturnih dobrin, prioritete vsebine ter deleži sredstev za posamezne kulturne programe in projekte, ki se sofinancirajo iz javnih sredstev.

Lokalni program kulture omogoča pogoje za čim bolj skladen razvoj kulture v občinskem kulturnem prostoru, pogoje za dvig kulturne ustvarjalnosti, za večanje dostopnosti kulturnih dobrin in ustvarjanja ter pogoje za spodbujanje kulturne raznolikosti. Z njim se vzpostavlja ravnotežje med ohranjanjem kulture in njenim razvojem.

1.1 Izhodišča in namen priprave Lokalnega programa za kulturo

Državni zbor Republike Slovenije je decembra 2013 sprejel novelo Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo in 14. člen zakona narekuje vsem občinam, da oblikujejo in sprejmejo lokalne kulturne programe za obdobje štirih let.

Lokalni program za kulturo Občine Cerkevňjak je strateški dokument razvojnega načrtovanja kulturne politike, ki izhaja iz doseženega položaja kulture v občini in ugotavlja vlogo kulture v razvoju občine ter javni interes zanjo. Opredeljuje prioritete na področju kulture, cilje in ukrepe za doseg ciljev, načrtuje investicije v javno kulturno infrastrukturo, določi čas za njihovo uresničitev ter kazalce, po katerih se bo merilo njihovo doseganje. Z lokalnim programom kulture se določijo temeljni strateški cilji, namen samega programa pa je urediti in predvideti način izvajanja kulturne politike ter spodbuditi nadaljnji razvoj kulture. Smernice, ki sestavljajo strateški del programa, predstavljajo prioriteto delovanja občine v naslednjih štirih letih oz. v primeru dolgoročnih usmeritev tudi dlje, in so osnova za nadaljnje ukrepanje na posameznih področjih. Lokalni program za kulturo sprejme občinski svet in sicer za obdobje od leta 2020 do leta 2023.

Sprejeti Lokalni kulturni program predstavlja podlago za sofinanciranje izvajalcev kulturnih programov, prireditev in drugih dejavnosti na področju ljubiteljske (neprofesionalne) kulturne dejavnosti v občini.

1.2 Cilji Lokalnega programa za kulturo Občine Cerkevňjak

Lokalni program za kulturo je temeljni programski in izvedbeni dokument, ki postavlja prioritete občinske kulturne politike in neposredno odgovarja na ključne probleme posameznih področij kulture. Dokument izhaja iz zgodovinskega položaja in razvoja kulture na tem območju, upošteva njene prednosti in slabosti ter zagotavlja pogoje za ohranjanje in razvoj kulture in njenih lokalnih posebnosti glede na nevarnosti in priložnosti, s katerimi se bo v naslednjem obdobju ta soočala. Hkrati opredeljuje načine in možnosti za dvig kulturne ustvarjalnosti in poustvarjalnosti za večanje dostopnosti kulturnih dobrin občanom in spodbujanje kulturne raznolikosti.

Ta dokument bo skladno z zakonom ustrezna strateška podlaga za izvajanje kulturne dejavnosti in iz njih izhajajočih ukrepov v naslednjem razvojnem obdobju, hkrati pa bo predstavljal skupni temelj za usklajeno in premišljeno delovanje vseh deležnikov na področju kulture in javnih politik v Občini Cerkevňjak.

Vsekakor ostaja cilj občine krepiti povezave med kulturo in ostalimi področji v našem kraju, kot so izobraževanje, šport in turizem, z namenom da kultura seže čim širše na področje družbenega življenja in zaobjame raznolike ciljne skupine občanov. Źelja občine je tudi večanje prepoznavnosti skozi kulturno dejavnost in s tem večanje kulturnega turizma v občini.

1.3 Pravne podlage za sprejem Lokalnega programa za kulturo

1.3.1 Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo

Državni zbor Republike Slovenije je decembra 2013 sprejel novelo Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo in 14. člen zakona po novem zavezuje vse občine, da oblikujejo in sprejmejo lokalne kulturne programe za obdobje štirih let, mestne kot samostojne dokumente, druge pa kot samostojne ali kot sestavne dele drugih občinskih razvojnih dokumentov, smiselno upošteva Nacionalni program za kulturo. Javni interes na področju kulture uresničujejo država in lokalne skupnosti samostojno na podlagi zakonodaje, nacionalnega oz. lokalnega programa za kulturo, programa dela ter letnega izvedbenega načrta, ki obsega finančni načrt z obrazložitvijo (22. člen ZUJIK).

1.3.2 Nacionalni program za kulturo

Vsebinsko podlago in izhodiščni dokument za pripravo lokalnega programa kulture predstavlja *Nacionalni program za kulturo* (Uradni list RS, št. 99/13; nadalje: NPK), ki skuša predvsem obogatiti in nadgraditi nekatera področja ter zagotoviti lažje odzivanje na potrebe in izzive časa, kar naj bi veljalo tudi za lokalne programe kulture. Nacionalni program za kulturo postavlja temelje kulturno – političnega modela, usmerja skrb za formalne pogoje kulturnega delovanja, hkrati pa daje zavezo, da svoj namen, smisel in mesto v skupnosti oblikuje kultura sama. Kulturna politika naj bi sledila trem temeljnim načelom: vrhunskosti, raznolikosti in raznovrstnosti ter dostopnosti.

1.3.3 Dokumenti Občine Cerkevňjak

Obveznost občine pri sprejemu spodaj navedenih aktov je, da smiselno upošteva:

- kulturno ustvarjalnost,
- dostopnost kulturnih dobrin,
- razvoj slovenskega jezika,
- slovensko kulturno identiteto,
- skupni slovenski kulturni prostor,
- mednarodno povezanost in uveljavitve slovenske kulture in umetnosti v mednarodnem prostoru.

Pri oblikovanju in sprejemanju Lokalnega programa za kulturo je pomembno upoštevati še:

- Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v občini Lenart (Ur. l. RS, št. 24/92, 13/98).
- Odlok o razglasitvi kulturnega spomenika lokalnega pomena v občini Cerkevňjak (Cogetinci – Hauzerjeva zbirka čebelňjakov) (MUV, št. 11/08).
- Pravilnik o sofinanciranju dejavnosti društev na področju ljubiteljske kulture v Občini Cerkevňjak (UGSO, št. 21/17 in 20/19).
- Pravilnik o dodeljevanju sredstev za prireditve in akcije, ki pospešujejo turistični in kulturni razvoj ter promocijo občine Cerkevňjak. (Ur.l.RS, št. 39/05 in UGSO št. 60/17).
- Vsakoletni veljavni Odlok o proračunu Občine Cerkevňjak, med leti 2020 in 2023.

2 OPIS SEDANJEGA STANJA

Kulturno dogajanje v Občini Cerkevňjak je zaradi preglednosti potrebno ločiti na dve glavni področji.

Prvo področje je tako imenovana **institucionalizirana kulturna sfera** (javni zavodi – kulturne ustanove), v drugo področje, imenovano **ljubiteljska kultura** pa uvrščamo društva, njihove zveze in vse ostale kulturne ustvarjalce posameznike.

2.1 Institucionalizirana kultura

Pod institucionalizirano kulturo uvrščamo javne zavode oziroma kulturne ustanove, ki jih je za ta namen ustanovila občina oz. država, njihov osnovni ali pretežni del dejavnosti pa je kultura oz. njena sorodna področja.

Na področju kulture in njej povezanih sorodnih dejavnosti v občini delujejo naslednji javni zavodi – kulturne ustanove:

- Knjižnica Cerkevňjak (izpostava Knjižnice Lenart).
- Osnovna šola Cerkevňjak – Vitomarci in Vrtec Cerkevňjak.
- Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, območna izpostava Lenart.
- Pokrajinski muzej Maribor.

2.1.1 Knjižnica Cerkevňjak

Knjižnica Cerkevňjak, kot ena izmed izpostav Knjižnice Lenart, s svojim delovanjem ustreza sodobnim knjižničarskim standardom in predstavlja kulturno-izobraževalno ustanovo na območju Občine Cerkevňjak. Njeno temeljno poslanstvo je izposoja knjižničnega gradiva ter spodbujanje bralne kulture med občankami in občani. V tesnem sodelovanju z matično knjižnico si Knjižnica Cerkevňjak prizadeva postati pomemben informacijski in izobraževalni center v kraju.

2.1.2 Osnovna šola Cerkevňjak – Vitomarci in Vrtec Cerkevňjak

Osnovna šola Cerkevňjak - Vitomarci je vzgojno-izobraževalni zavod, ki opravlja osnovnošolsko vzgojno-izobraževalno dejavnost na območju vseh petnajstih naselij, ki spadajo v občino Cerkevňjak za prvo in drugo triado. V tretji triadi pa Osnovno šolo obiskujejo tudi učenci iz naselij, ki spadajo pod Občino Sveti Andraž v Slovenskih goricah.

Osnovna šola, se s svojim delovanjem vključuje v življenje lokalne skupnosti in širše družbene skupnosti ter si prizadeva za socialni in kulturni razvoj. V ta namen se šola povezuje z različnimi društvi, organizacijami in Občino.

Veljavne nacionalne smernice za kulturno umetnostno vzgojo iz leta 2009 navajajo, da otrokom in mladini strokovnjaki s področja šolstva, kulture in umetnosti omogočajo spoznavati različna področja kulture od glasbene in likovne umetnosti do gledališča, filma, plesa, kulturne dediščine in bralne kulture.

Mlade z raznimi didaktičnimi pristopi spodbujajo k ustvarjalnosti v izražanju, spremljanju kulturnih dejavnosti in aktivnem vključevanju vanje. S tem navajajo otroke in mladino na vrednotenje kulture in umetnosti ter razvijajo njihovo zmožnost kritičnega presojanja in aktivnega udejstvovanja. Za doseganje teh nacionalnih smernic je neobhodno medsebojno povezovanje vzgojiteljev in učiteljev ter njihovo povezovanje z zunanjimi izvajalci. Ob tem je potrebno kulturno umetnostno vzgojo načrtno vključevati v dejavnosti vrtcev in šol.

Že v vrtcih se spoznavanje kulture in umetnosti izvaja s kurikulumom in zunanjimi izvajalci (pravljíčne ure, lutkovne predstave).

Za doseganje navedenih smernic ima **Vrtec Cerkevňak** med svojimi globalnimi cilji zapisanega tudi tega: doživljanje, spoznavanje in uživanje predšolskih otrok v umetnosti. Med osnovne dejavnosti Vrta tako spadajo ogledi lutkovnih predstav, obiski knjižnice, razstave risbic in izdelkov otrok ter plesni vrtec.

Nadalje, učenci Osnovne šole, v okviru kulturnih dni, vsako šolsko leto obiščejo gledališča, muzeje in galerije. Dodatno se lahko osnovnošolski otroci kulturno in umetniško izpopolnjujejo v različnih interesnih dejavnosti, ki jih organizira šola, in sicer lahko obiskujejo otroški ali mladinski pevski zbor, šolski ansambel, otroško folkloro, likovni krožek ali sodelujejo pri pravljíčnih urah.

Med različnimi izbirnimi predmeti, lahko učenci tretje triade, izberejo tudi predmete glasbeni projekt, gledališki klub in likovno snovanje.

Bralno kulturo otroci dodatno pridobivajo skozi projekte Bralne značke. Učenci Osnovne šole, si lahko v šolski knjižnici brezplačno izposodijo gradiva in tako sodelujejo v tekmovanjih za slovensko, nemško, angleško in Ekobralno značko. Osnovna šola Cerkevňak - Vitomarci je prav tako vključena v nacionalni projekt spodbujanja bralne kulture "Rastem s knjigo". S tem projektom se skuša osnovnošolce motivirati za branje mladinskega leposlovja slovenskih avtorjev ter jih spodbuditi k obiskovanju splošnih knjižnic. Sedmošolci vsako leto v okviru tega projekta, obiščejo Knjižnico Lenart. Tam jim pripravijo program »Kaj mi ponuja knjižnica«, ki obsega osnovne informacije o splošni knjižnici, predstavitev knjižnice kot informacijsko-izobraževalnega prostora ter kot prostora branja. Na obisku prejmejo tudi knjižno darilo.

Tudi 23. april, ki velja za dan mednarodnega projekta Noč knjige, učenci osnovne šole že nekaj let obeležujejo z bralno-gledališkim druženjem.

Osnovna šola Cerkevňak – Vitomarci, vsako leto dvakrat izda glasilo Koraki (poletni in zimski). V tem glasilu se učenci predstavijo s svojimi zgodbicami, likovnimi izdelki in s prigodami, ki so se jim med šolskim letom dogodile v šoli in izven nje.

Za uresničevanje svoje vloge v lokalnem okolju šola organizira različne oblike kulturnih dejavnosti, in sicer:

- Prireditve Ujemi trenutek v decembru.
- Prireditve ob kulturnem prazniku, (v sodelovanju s Kulturnim društvom Cerkevňak)
- Pustno povorko.
- Dobrodelni koncert za šolski sklad, Naše pesmi – naše sanje, v mesecu aprilu ali maju.
- Zaključno prireditve ob koncu šolskega leta.

Vsekakor je potrebno poudariti, da učenci uspešno sodelujejo na večini ostalih prireditvev, ki so organizirane na območju občine Cerkevňak.

Učenci, ki obiskujejo otroški pevski zbor se vsako leto udeležijo pevske revije, Čričkov gaj, otroci, ki prepevajo v mladinskem pevskem zboru pa pevsko revijo, ki je poimenovana Slavčkov gaj, v organizaciji JSKD Lenart. Od leta 2018, je učencem omogočeno nastopanje tudi na prireditvi Radia Tednik Ptuj, Otroci pojejo slovenske pesmi.

Izvajanje pouka glasbene šole se je na Osnovni šoli Cerkevňak – Vitomarci, začelo s šolskim letom 2004/2005. Organizacijsko spada pod okrilje Konservatorija za glasbo in balet Maribor. V šolskem letu 2019/2020, se izvaja pouk v popoldanskem času, v štirih oddelkih (klavir, harmonika, kitara, flavta). V okviru glasbene šole imajo učenci samostojne nastope.

Tako je za aktivno delovanje z mladimi na področju kulture Osnovna šola Cerkevňak - Vitomarci, že drugič prejela naziv Kulturna šola, ki ga podeljuje JSKD Slovenije za izjemne dosežke. Projekt Kulturna šola JSKD izvaja z namenom, da bi spodbujal kulturno vzgojo, omogočal ustvarjalnost mladih na raznolikih umetnostnih področjih, podpiral kakovostne dosežke, skrbel za izobraževanje mentorjev, hkrati pa stremi k temu, da bi šole postale žarišča kulturnega dogajanja v svojih lokalnih okoljih.

2.1.3 Javni sklad RS za kulturne dejavnosti

Na območju Občine Cerkevňak deluje, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, območna izpostava Lenart. Sklad predstavlja organizirano, kulturno, izobraževalno, svetovalno in posredniško institucijo za različne ljubiteljske kulturno-umetniške dejavnosti. Je državna institucija in osrednja organizacija slovenske ljubiteljske kulture, financirana s strani države in lokalne skupnosti, ki z mrežo izpostav in zvezo kulturnih društev po celotni državi nudi strokovno in organizacijsko pomoč. Med temeljne cilje sklada uvrščamo spodbujanje kulturne ustvarjalnosti, omogočanje dostopnosti kulturnih vsebin v celotnem slovenskem kulturnem prostoru.

2.1.4 Pokrajinski muzej Maribor

Pokrajinski muzej Maribor je splošni muzej, ki se ukvarja z zbiranjem, varovanjem, ohranjanjem, raziskovanjem, razstavljanjem in populariziranjem premične kulturne dediščine s področja arheologije, etnologije in širše kulturne zgodovine na prostoru širše mariborske regije. Leto 1903 štejemo za rojstno leto muzeja, zbirke današnjega

muzeja pa so dedič treh muzejskih zbirk (Škofijski muzej, Muzejsko društvo ter Zgodovinsko društvo za Slovensko Štajersko).

Z muzejskimi zbirkami, razstavami, prireditvami, znanjem ter dokumenti spodbujajo zanimanje za kulturo in zgodovino našega prostora in širijo vedenje o tem. Posebno pozornost namenjajo mlajšim obiskovalcem, za katere pripravljajo strokovna vodstva v obliki učnih ur in občasne otroške delavnice. Svoje prostore odpirajo tudi drugim prireditvam: koncertom, predavanjem, strokovnim srečanjem, itd.

2.2 Ljubiteljska kulturna društva

Ljubiteljska kultura vzpodbuja ustvarjalnost, omogoča druženje in kakovostno preživljanje prostega časa ter hkrati vzgaja in izobražuje. Gre za prostočasno kulturno udejstvovanje, ki veča ponudbo in atraktivnost kraja ter ustvarja dodano vrednost okolja v katerem bivamo. V segment ljubiteljske kulturne dejavnosti uvrščamo društva, njihove zveze in vse ostale kulturne ustvarjalce posameznike.

V Občini Cerkenjak je skozi celo obdobje od nastanka prvih društev vseskozi potekalo živahno družbeno življenje. Ljudje so vse vključevali v razna društva predvsem zaradi nabiranja izkušenj in druženja na področju, ki ga je pokrivalo posamezno društvo.

Na območju Občine Cerkenjak, je aktivno eno kulturno društvo, in sicer Kulturno društvo Cerkenjak. To je bilo ustanovljeno leta 1894.

Delovanje tega društva bogati občane s svojo glasbeno, plesno in dramsko dejavnostjo.

Zraven tega pa se je društvo odločilo razširiti seznam aktivnosti tudi na takšne, ki v tradicionalnem smislu ne sovpadajo s kulturo, so pa dobrodošla popestritev in pokazatelj, da gre društvo v korak s časom. S tem namenom so v društvu pristopili k vzpostavitvi še dodatnih dejavnosti (likovna umetnost, zgodovinska sekcija in joga).

Zraven Kulturnega društva, je na področju ljubiteljske kulture, tudi v Društvu upokojencev Cerkenjak, organizirana Skupina ljudskih pevcev.

2.2.1 Kulturno društvo Cerkevňjak

Za začetek delovanja se šteje leto 1894 z ustanovitvijo Katoliškega bralnega društva. Z vmesnimi prekinitvami so v društvu delovale različne dejavnosti oz. skupine, kot so tamburaška skupina, dramska skupina, folklorna skupina, pevski zbor.

Trenutno so v društvu spet aktivne tri sekcije: folklorna, pevška in dramska.

Folklorna dejavnost:

Kar je danes folklorna dejavnost, je bilo še pred stoletjem način življenja. Ljubezen do obujanja slovenske plesne in druge zapuščine v Cerkevňjaku je pripomogla k ustanovitvi folklorne sekcije pri Kulturnem društvu Cerkevňjak. Začelo se je okrog leta 1975. Skupina večinoma pleše plese vzhodne Štajerske. V plese vključuje tudi igre, pesmi, šege in navade. Tako je folklor bila dolga leta stalen spremljevalec prireditve v Cerkevňjaku, vendar pa so različne zdravstvene in druge težave botrovale odločitvi, da se je ekipa razpustila. Po nekaj letih pogovorov je želja po vnovični vzpostavitvi sekcije dozorela šele letos, v letu 2019. Zanimanje za ples je razmeroma veliko. Tako se je pod vodstvom Roka Kurnika na odru kulturnega doma v Cerkevňjaku po dolgem času znova zavrtelo pet parov. K udeležbi so seveda še vedno vabljeni posamezniki in pari, da se pridružijo. Ena večjih težav so pri tej aktivnosti oblačila, ki morajo biti ustrezno krojena, vendar pa je v tem trenutku prioriteta, da se najprej ustalijo resni udeleženci. Za prve nastope je v načrtu izposoja oblačil in dodatkov, sčasoma pa se pričakuje tudi okrepitev števila članov sekcije.

Gledališka dejavnost:

Gledališka igra ima v Cerkevňjaku dolgo tradicijo, kljub temu pa je pri tej aktivnosti prišlo do večletnega premora. Ta premor je bil prekinjen s strani entuziastov različnih generacij, ki so se pred leti znova opogumili in takrat z Gosposko kmetijo začeli znova polniti dvorane s smehom. Od takrat je dramska sekcija uprizorila pet različnih komedij, s katerimi so nastopali po Slovenskih goricah in tudi izven regije. Število igralcev se je gibalo med 10 in 15, seveda pa je vsak nov obraz lahko dobil svojo vlogo na odru, da ni bilo slabe volje. K igralski zasedbi sodita tudi šepetalec in scenograf, nenazadnje pa ima glavno besedo režiser oz. mentor. Mentorja so si gledališčniki izposodili kar pri sosednjem Svetem Andražu, saj sta na pomoč rada

priskočila Milan Černel in Valerija Ilešič Toš, ki sta svetovala in pridno spodbujala igralce, da je bila celotna predstava kar najbolj všečna.

Po letu dni premora se dramska skupina kulturnega društva znova vrača na odre z novo komedijo. Jedro igralske zasedbe je ostalo enako, razveseljivo pa je, da se je v aktivnosti vključilo tudi nekaj mladih.

Pevska dejavnost:

Sedaj delujoči mešani pevski zbor deluje pod okriljem kulturnega društva v Cerkevňjaku že od leta 2010. Vodi ga Anita Grajfoner. Število članov niha nekje med 23 in 27. Pevci delijo svojo ljubezen do glasbe ob prireditvah organiziranih v našem kraju in drugod. Pevska dejavnost je v Občini Cerkevňjak v ospredju. O mešanem pevskem zboru je mogoče reči, da iz leta v leto izboljšuje svojo kvaliteto in bogati svoj program z glasbeno raznolikostjo. Prijetna zanimivost zbora je širok razpon v starosti pevcev, ki v svoje kroge z veseljem sprejme tiste najmlajše, kot tudi starejše.

Festival Slovenskogoriški klopotec:

Je ena največjih kulturnih prireditev v občini, ki jih organizira posamezno društvo. V letu 2002, je Kulturno društvo zaščitilo njeno ime kot »Slovenskogoriški klopotec narodnozabavne glasbe Cerkevňjak«, ki ga ljubitelji te zvrsti glasbe poznajo kot enega izmed starejših in najboljše organiziranih tovrstnih festivalov v Sloveniji. V letu 2019, je bil organiziran že 31-ič.

2.2.2 Društvo upokojencev Cerkevňjak

Skupina ljudskih pevcev v okviru Društva upokojencev Cerkevňjak je bila ustanovljena 1999 leta. Takratna vodja ljudskih pevcev je bila Marija Vogrin. Skupina je štela 16 članov. Leta 2000 je vodenje ljudskih pevcev prevzela Ivana Pleger, ki še skupino vedno vodi in z njimi nastopa na srečanjih, koncertih in drugih prireditvah. Skupina šteje od 6 do 11 članov. Trenutna zasedba šteje 6 članov. S svojo pesmijo ohranjajo ljudsko izročilo in ga s svojim petjem prenašajo daleč naokoli.

Društvo upokojencev je v letu 2019, organiziralo že 19-ti Večer ljudskih pesmi in viž. Namen prireditve je ohranjanje dediščine ljudskega izročila. Na prireditvi nastopajo pevci in glasbeniki iz Spodnjega in Zgornjega Podravja.

2.2.3 Zveza kulturnih druŝtev Slovenskih goríc

Na območju Slovenskih goríc je ustanovljena tudi Zveza kulturnih druŝtev Slovenskih goríc, ki vključuje kulturna druŝtva omenjenega območja. Zvezo kulturnih druŝtev Slovenskih goríc so leta 1977 ustanovila takratno delujoča kulturna druŝtva. Njeno ime se je skozi zgodovino spreminjalo, v osnovi pa je to zveza, ki združuje vsa kulturna druŝtva v Upravni enoti Lenart.

Osnovni namen zveze je bogatitev kulturnega življenja s spodbujanjem kulturne ustvarjalnosti in povezovanjem kulturnih druŝtev, ki delujejo ljubiteljsko na področju prostočasnih kulturnih dejavnosti, z vzgojo in izobraževanjem ter posredovanjem in varovanjem kulturnih vrednot, podpora in pomoč druŝtvom, organizacija lokalnih medobčinskih prireditev in promocija druŝtev.

2.3 Cilji, problematika in analiza

2.3.1 Cilji na področju ljubiteljske kulturne dejavnosti

Cilji na področju ljubiteljske dejavnosti so:

- spodbujanje ustvarjalnosti druŝtev,
- skladen in uravnotežen razvoj različnih kulturnih dejavnosti znotraj lokalne skupnosti,
- dostopnost kulturnih vsebin in dodatnih izobraževalnih oblik na vseh področjih delovanja čim širšemu krogu ljudi, tako mladih kot starejših,
- medsebojno sodelovanje med posameznimi izvajalci kulturnih programov,
- skrb za izobraževanje članov, mentorjev in vodij različnih kulturnih skupin,
- vzpodbujanje kvalitetnih programov druŝtev ter predstavitev druŝtev širši javnosti,
- zagotavljanje osnovnih pogojev za delovanje vseh druŝtev in skupin,
- zagotavljanje prostorskih pogojev za delovanje druŝtev, ki izvajajo javne kulturne programe,
- vzpodbujanje ohranjanja kulturne dediščine, tradicije in starih običajev,
- sodelovanje s profesionalnimi institucijami in drugimi strokovnimi delavci na področju kulture.
- skrb za množičnost in popularizacijo kulturne dejavnosti med občani, predvsem med mladino ter jih po njihovi prostovoljni odločitvi pritegniti v članstvo,

- spodbujanje novih oblik in vsebin kulturnega sodelovanja med društvi in posamezniki na področju kulture,
- financiranje programov, ki nudijo priliko po združevanju ljudi v daljšem časovnem obdobju in nimajo značaja enkratnosti.

2.3.2 Izpostavitev najbolj značilne problematike društvenih dejavnosti

Kljub peštrim aktivnostim, ki se izvajajo v posameznih društvi, se na nekaterih področjih čuti stagnacija oziroma zmanjševanje interesa, zlasti med mladimi. Vzroke za to moramo iskati:

- velika migracija mladih,
- prehod na študij v drug kraj,
- pomanjkanje spodbud in motivacije v družini, družbi...,
- splošno gospodarsko in socialno stanje,
- pomanjkanje denarnih sredstev za aktivno delovanje društev,
- odsotnost pripravljenosti povezovanja med nekaterimi posameznimi društvi,
- kot tudi odsotnost komunikacije med člani društev, kot med društvi samimi.

2.3.3 SWOT analiza

<p>PREDNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bogata tradicija kulturnega dogajanja. • Uveljavljene kulturne skupine. • Bogata kulturna infrastruktura. • Bogata nepremična dediščina. • Povezovanje s šolo in vrtcem. 	<p>SLABOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neizkoriščena izkoriščenost dvorane in ostalih prostorov namenjenih kulturnemu dogajanju. • Pomanjkanje povezovanja, sodelovanja in skupnih projektov.
<p>PRILOŽNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Razvoj atraktivnih kulturnih programov in projektov. • Zagon kulturnega turizma. • Razvoj alternativne kulture za mlade in otroke. • Vzpostavitev učinkovitega upravljanja in trženja. • Mreženje med kulturo, dediščino, naravnimi vrednotami in turizmom in podjetništvom. 	<p>NEVARNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pomanjkanje finančnih sredstev. • Toga zakonodaja in predpisi. • Neodzivnost gospodarstva. • Neizkoriščena objektov namenjenih kulturi. • Pomanjkanje zanimanja za kulturo.

3 JAVNI INTERES NA PODROČJU KULTURE

Osrednja naloga kulturne politike, ki jo zasleduje tudi Nacionalni program kulture v RS, je podpora ustvarjalnosti in uveljavljanje načela, da je potrebno podpreti kvalitetne in inovativne projekte, in sicer v obliki programskih sredstev, ustrezne infrastrukture in promocije, pri čemer ni tako pomembno ali ga organizira ali izvaja javni zavod ali društvena sfera. Vsekakor pa se od izvajalcev kulturne dejavnosti v javnosti pričakuje in zahteva, da bodo izvajali svoje kulturno poslanstvo na ustrezni kakovostni ravni in k sodelovanju povabili različni spekter ustvarjalcev, ki bodo doprinesli h kvalitetnejšemu kulturnemu dogajanju v kraju.

3.1 Opredelitev javnega interesa za kulturo

Javni interes za kulturo se v Lokalnem programu kulture zagotavlja skozi splošne prioritete kulturne politike ter skozi cilje in ukrepe na posameznih področjih kulture. Področja javnega interesa za kulturo na posameznih področjih kulture oziroma tista področja kulture, na katerih se zagotavljajo kulturne dobrine kot javne dobrine preko delovanja javnih zavodov, so opredeljene v posameznih odlokih oz. ustanovitvenih aktih javnih zavodov.

V javni interes na področju ljubiteljskih dejavnosti spadajo: vse dejavnosti ljubiteljskih kulturnih društev, skupin in ostalih organizacij, ki delujejo na področjih kulture, zagotavljanje infrastrukturnih in tehničnih pogojev za izvajanje kulturne dejavnosti, izobraževanje, informatizacija, raziskovanje in podporni projekti.

Lokalni program kulture Občine Cerkevňak opredeljuje javni interes za kulturo tudi pri zagotavljanju kulturnih dobrin kot javnih dobrin za vse občane ter z načrtovanjem, gradnjo in vzdrževanjem javne kulturne infrastrukture, kjer je kulturnim ustvarjalcem omogočeno boljše delovanje. Uresničevanje javnega interesa za kulturo na področju delovanja, javnih zavodov lokalna skupnost omogoča predvsem z zagotavljanjem sredstev za stroške dela zaposlenih v skladu s sprejeto sistemizacijo delovnih mest ter za financiranje materialnih in obratovalnih stroškov prostora ter opreme za delovanje oz. izvajanje dejavnosti, na področju ljubiteljstva in kulturnih društev pa preko sofinanciranja programov.

3.1.1 Ljubiteljske kulturne dejavnosti

Kulturne dejavnosti so vse oblike ustvarjanja, posredovanja in varovanja kulturnih dobrin na področju besednih, uprizoritvenih, glasbenih, vizualnih, filmskih, avdio vizualnih in drugih umetnosti s področja založništva, knjižničarstva, galerije in drugih področjih. Vse oblike razvoja ljubiteljskih kulturnih dejavnosti prispevajo k doseženi stopnji razvoja kulturnih potreb in dovzetnosti za kulturne vrednote, na mnogih področjih pa lahko vodijo tudi k nastanku primernih pogojev za profesionalno kulturno ustvarjanje.

Občani se ukvarjajo z ljubiteljskimi dejavnostmi kot posamezniki ali v kulturnih društvih, ki so združenja, kjer se prostovoljno združujejo z namenom, da:

- izvajajo kulturne dejavnosti na višji in širši ravni,
- združujejo interese, cilje in produkte na posameznih področjih kulture,
- se ukvarjajo s strokovnimi vprašanji na posameznih področjih kulture,
- izvajajo dejavnosti na področju kulturne vzgoje in izobraževanja,
- prispevajo k večji dostopnosti do kulturnih dobrin in k nadaljnjemu razvoju kulturnih dejavnosti.

Upravičence za sofinanciranje ljubiteljskih kulturnih dejavnosti se določi na podlagi izpolnjevanja pogojev in meril nacionalnega programa kulture ter pravil, ki jih sprejme in določi lokalna skupnost.

Do pravice za pridobitev sredstev na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti so upravičeni izvajalci (kulturna društva in njihove zveze, neprofitne ustanove, neformalne skupine in posamezniki, ki so vpisani v razvid samostojnih kulturnih ustvarjalcev pri ministrstvu za kulturo), ki izpolnjujejo pogoje, izhajajoče iz Pravilnika o sofinanciranju dejavnosti društev na področju ljubiteljske kulture v Občini Cerkevňak.

Z vidika javnih zavodov s področja kulture se pričakuje strokovna pomoč pri organiziranju in izvedbi prireditev, posamezne oblike izobraževanja oz. izpopolnjevanja organizatorjev kulturnih prireditev ter organizacija prireditev in

brezplačno nudenje prostorov za vaje in prireditve v okviru sprejetega programa kulturnih projektov in prireditev v javnem interesu.

Javni interes predstavlja dvig kakovosti kulture. Občina bo sofinancirala le tiste prireditve in projekte društev in posameznikov - kulturnih ustvarjalcev, ki bodo dosegali ustrezen kvalitetni nivo.

Sicer pa ostaja razvojni cilj in naloga občine, ustvarjati pogoje za nemoteno in uspešno delovanje ljubiteljske kulture. Prav s tem namenom bo v proračunu zagotovila primeren obseg sredstev za dejavnosti ljubiteljske kulture.

3.1.2 *Kulturni programi in projekti*

Javni kulturni program je tista kulturna dejavnost, po vsebini in obsegu zaključena celota, ki jo izvaja kulturni izvajalec, katerega delovanje je v javnem interesu do take mere, da ga država oziroma lokalna skupnost financira na ustrezen in primerljiv način.

Javni kulturni program (redna kulturna ustvarjalna dejavnost društva) po vsebini predstavlja zaključeno celoto in traja nepretrgoma vsaj devet mesecev v letu in obsega najmanj 40 vaj (cca po 2 uri) / leto; sem uvrščamo npr. redno vsako-tedensko dejavnost pevskih društev, glasbenih skupin, folklorne skupine, pihalnega orkestra, ipd. Takim kulturnim programom – t.i. redni dejavnosti se priznavajo stroški za uporabo prostora in sofinanciranje oz. nagrada za vodjo oziroma mentorja dejavnosti.

Kulturni projekti so posamične zaključne aktivnosti kulturnih izvajalcev, kot so npr. glasbeni koncert, gledališka predstava, likovna razstava, obnova kulturnega spomenika, itd., ki na posameznem področju kulture izkažejo širši pomen in javni interes in jih v ta namen država oziroma lokalna skupnost financira. Od prireditve se razlikujejo predvsem po času oz. obdobju trajanja.

Kulturne prireditve so praviloma zaključeni enkratni dogodki, ki so namenjene širši javnosti in predstavitvi domačih kulturnih izvajalcev, na katerih sodelujejo različni kulturni ustvarjalci in na njih javno predstavijo svojo dejavnost oz. programski repertoar.

3.1.3 Varstvo kulturne dediščine

Kulturno dediščino predstavljajo dobrine podedovane iz preteklosti, ki so neprecenljive in nenadomestljive. Pri uresničevanju javne koristi varstva dediščine občine sodelujejo z lastniki dediščine, poslovnimi subjekti, nevladnimi organizacijami, zavodi in civilno družbo v okviru zakona. Na področju varstva kulturne dediščine so pristojnosti razdeljene tako na državo, kot na lokalno skupnost. Med pristojnostmi lokalnih skupnosti oz. občin s tega področja sodijo zlasti naslednje naloge:

- odločitve o razglasitvi spomenikov lokalnega kulturnega pomena,
- izdajanje dokumentov in odločb v zvezi z razglasitvenimi akti kulturno naravne dediščine,
- zagotavljanje sredstev za ohranjanje in vzdrževanje spomenikov lokalnega pomena in druge kulturne dediščine.

V občini imamo kulturne spomenike lokalnega pomena, to so območja in objekti z izjemno kulturno vrednostjo, ki predstavljajo vrhunske dosežke na lokalnem nivoju.

Pregled enot nepremične kulturne dediščine na območju Občine Cerkevňak:

Št.	NAZIV	KRAJ	OPIS
1.	Enolitska naselbina Andrenški Vrh	Andrenci	Višinska eneolitska naselbina, odkrita l. 1937 pri širjenju ceste. Potrebne so še nadaljnje raziskave, ki bodo pokazale njen dejanski obseg, saj sta s sondiranjmi (1954, 1956) delno raziskana le dva objekta.
2.	Arheološko najdišče Pučkova njiva	Andrenci	Sledovi rimskodobne poselitve; ostaline lesene stavbe in odlomki lončenine.
3.	Palučeva gomila	Andrenci	Časovno neopredeljena, nepoškodovana gomila z višino 0,5 m in s premerom 11,5 m.
4.	Rimskodobno gomilno grobišče Magušev gozd	Andrenci	Rimskodobno gomilno grobišče; tri gomile, od katerih je ena do polovice izravnana.
5.	Rimskodobno gomilno grobišče Prelog	Andrenci	Rimskodobno gomilno grobišče; 13 gomil z višinami od 0,6 do 2,5 m in s premeri od 5,8 do 11 m.
6.	Smolkova gomila	Andrenci	Časovno neopredeljena, nepoškodovana gomila z višino 0,3 m in s premerom 11 m.
7.	Vršičeva gomila	Andrenci	Časovno neopredeljena, nepoškodovana gomila z višino 0,5 m in s premerom 10,5 m.
8.	Gomila	Brengova	Posamična časovno neopredeljena gomila z višino 0,6 m in premerom 11 m.
9.	Gomilno grobišče	Brengova	Rimsko gomilno grobišče je večinoma že izravnano, danes vidna le še ena gomila - visoka 1 meter in 10 metrov v premeru.
10.	Rimskodobno gomilno grobišče Anželov gozd	Brengova	Rimskodobno gomilno grobišče; 15 gomil z višinami od 0,3 do 1,5 m in s premeri od 5,5 do 13 m. Gomile je 1864 razkopal (razen treh) tedanji lastnik, da bi pridobil kamnite plošče za gradnjo kleti.
11.	Rimskodobno	Brengova	Rimskodobno gomilno grobišče; 15 delno prekopanih

	gomilno grobišče Zorkov gozd		gomil v gruči z višinami od 0,6 do 2,1 in s premeri od 5,7 do 14,4 m.
12.	Čehova kapelica	Andrenci	Kapelica iz druge polovice 19. stoletja ima majhen lesen zvonik na strehi. Vratna in okenske odprtine so polkrožno zaključene. Trikotno čelo in podstrešni venec sta močno profilirana.
13.	Rimskodobno gomilno grobišče	Grabonoški Vrh	Rimskodobni gomili z višinama 2,1 in 1,6 m ter s premeroma 14,5 in 11,7 m, del neohranjenega večjega grobišča iz 4. stol. (štiri gomile so bile 1954 pri krčenju gozda izravnane, pri čemer so bili uničeni skeletni grobovi s kamnitimi ploščami).
14.	Rimska gomila	Župetinci	Posamična nepoškodovana rimska gomila z višino 1,3 m in premerom 16 m.
15.	Cekmašaterjeva kapelica	Brengova	Kapelico z začetka 20. stoletja pokriva dvokapnica. Fasado členijo le polkrožno zaključen vhod in okna.
16.	Zorkova kapelica	Brengova	Neogotska kapelica iz leta 1897 z zvonikom. Fasado členijo šilasto zaključena vhodna odprtina s trikotnim čelom, okna ter močno profiliran podstrešni venec. V notranjosti sta kipa Marije in sv. Ane.
17.	Kapelica	Cenkova	Neogotska kapelica iz leta 1920 ima visok zvonik in šilasto zaključena okna in vrata. Je brez profilacije.
18.	Cerkev sv. Antona Puščavnika	Cerkvenjak	Je enoladijska gotska cerkev iz 1546 z masivnim gotskim zvonikom, kamnitimi šivanimi robovi, gotskim prezbiterijem, baročno kapelo in novejšim prizidkom iz 20. stol.
19.	Kapelica sv. Janeza Nepomuka	Cerkvenjak	Kapelica odprtega tipa sloni na štirih okroglih stebrih iz klesanega peščenjaka. V njej je baročni kip Sv. Janeza Nepomuka iz leta 1752.
20.	Župnišče	Cerkvenjak	Župnišče s tlorisom v obliki črke L je iz leta 1599, vendar je gotska stavba izgubila vso pričevalnost. Krajši trakt je bil prizidan kasneje.
21.	Anželova kapelica	Cogetinci	Neogotska kapelica s konca 19. stoletja ima zvonik in ob vhodu poudarjena stebra. Tloris je pravokoten s triosminskim zaključkom. Na fasadi ni poudarkov. V notranjščini je kip Brezmadežne.
22.	Kajnihova kapelica	Stanetinci v Slovenskih goricah	Neogotsko kapelico s konca 19. stoletja pokriva dvokapnica. Glavno fasado členijo vogalni pilastrji, trikotno čelo, šilasto zaključena vratna in okenske odprtine ter profiliran venec.
23.	Vajdičeva kapelica	Vanetina	Kapelica brez profilacije iz okoli leta 1900 ima na zadnji strani mogočen čokat zvonik s stolpičem na vrhu zvonika. Fasade zaključujejo trikotna čela. V notranjosti je kip Marije z detetom.
24.	Znamenje	Cogetinci	Stebrasto znamenje iz leta 1529 se uvršča med kvalitetno oblikovana "slovenjegoriška znamenja", ki izražajo prehod med gotiko in renesanso in spadajo med najlepše te vrste v Sloveniji.
25.	Znamenje	Čagona	Tipično slopno znamenje iz 1641 ima plitve niše v razširjenem tabernakljastem nastavku in je pokrito s strmo opečno štirikapnico. Postavljeno je v zahvalo za srečno prebolelo kugo.
26.	Spomenik padlim v prvi svetovni vojni	Cerkvenjak	Značilen kamniti spomenik je posvečen padlim domačinom v prvi svetovni vojni.
27.	Spomenik NOB	Cerkvenjak	Tri metre visok obelisk, v katerega so vklesana imena in kraji padlih domačinov, je bil odkrit leta 1962.
28.	Domačija Vračič	Andrenci	Domačija iz druge polovice 19. stoletja sestavljata lesena cimprana hiša in podkleteno gospodarsko poslopje s prešo. Poslopji sta kriti z dvokapnima opečnima strehama.

29.	Hiša Andrenci 48	Andrenci	Pritlična podkletena hiša s petosno glavno fasado in bogato dekoracijo, krita z dvokapno salonitno streho. Izvira iz prve polovice 19. stoletja.
30.	Domačija Brengova 18	Brengova	Zidana, pritlična, delno podkletena hiša s konca 19. stoletja in gospodarsko poslopje.
31.	Domačija Brengova 20	Brengova	V okviru večje domačije sta značilni visokopritlična zidana, delno podkletena stanovanjska hiša, datirana z letnico 1896 in večje z opečnimi mrežami prepletene gospodarsko poslopje z letnico 1889.
32.	Hiša Cerkevňjak 32	Cerkevňjak	Podeželska enonadstropna neorenesančna hiša, zgrajena v drugi polovici 19. stol.
33.	Domačija Cogetinci 53	Cogetinci	Zidana, pritlična, delno podkletena stanovanjska hiša. Vhodni portal je kamnit, polkrožno zaključen, datiran 1890. Nad portalom je letnica obnove 1981. Gospodarsko poslopje je z začetka 20. stol.
34.	Hiša Komarnica 7	Komarnica	Lesena cimprana delno podkletena stavba iz 19. stoletja je krita z opečno dvokapnico. Stavba ima značilno razporeditev vinogradniške stavbe: bivalni del, prostor s prešo in obokano vinsko klet.
35.	Palučeva klet	Andrenci	Lesena cimprana podkletena triprostorna stavba iz druge polovice 19. stoletja je krita z opečno dvokapnico. Vhod v klet je iz zunanje, zatrepne strani.
36.	Pavličeva klečaja	Brengova	Lesena cimprana podkletena (kamnita obokana klet) dvocelična stavba iz 19. stoletja, krita z dvokapno salonitno streho. Prvotno je bila streha slamnata.
37.	Vinska klet pri hiši Smolinci 83	Smolinci	Lesena, nizka stavba krita s salonitom (nekoč s slamo) ima dva prostora, nekoliko poglobljen prostor služi vinski kleti, v prostoru z odprtim ostrešjem stoji preša z letnicama 1796 in 1889.
38.	Hauzerjeva zbirka čebelňjakov	Cogetinci	Šest originalno ohranjenih čebelňjakov, ki so prenešeni iz okolice Cerkevňjaka. Vsi so leseni in kriti z opečnimi strehami (štajerski tip s simetrično dvokapnico, gorenjski tip z enokapnico). Ohranjeni so tudi čebelarski predmeti, orodje, pripomočki.
39.	Vodňjak na domačiji Cogetinci 76	Cogetinci	Tipičen lesen vodňjak "na kolo" sestavlja lesena konstrukcija z večjim kolesom in slamnato dvokapno strešico.

Področje kulturne dediščine urejata naslednja Odloka:

- Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v občini Lenart (Ur. l. RS, št. 24/92, 13/98).
- Odlok o razglasitvi kulturnega spomenika lokalnega pomena v občini Cerkevňjak (Cogetinci – Hauzerjeva zbirka čebelňjakov) Medobčinski uradni vestnik, št. 11/2008).

3.1.4 Knjižnična dejavnost

Za občane Občine Cerkevňjak je v prostorih Osnovne šole Cerkevňjak-Vitomarci našla prostore tudi občinska knjižnica. V njej naši občani dostopajo do gradiva dvakrat na teden, in sicer v torek in četrtek. S pomočjo knjižnične javne službe se uporabniki informirajo in dopolnjujejo šolsko znanje, se vseživljenjsko izobražujejo,

razvijajo bralne navade, kakovostno izkoristijo prosti čas, se navajajo na uporabo novih medijev in informacijskih virov. Delovanje knjižnice je financirano iz občinskega proračuna.

Cilji in prioritete:

- povečati delež aktivnih uporabnikov knjižnice,
- dopolniti ponudbo knjižnice,
- organizacija posebnih oblik dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture.

3.1.5 Založniška dejavnost

Občina Cerkevňjak je v letu 2001, v sodelovanju s Slovenskogoriškim forumom pristopila k izdaji knjige Podobe kraja, Zbornik Občine Cerkevňjak. Z izdajo se je želelo strnjeno prikazati zgodovino in sedanost kraja in hkrati spodbuditi mlajše rodove, da že sedaj skrbno zbirajo in dokumentirajo gradivo za njeno kasnejšo dopolnitev, razširitev in ponatis.

Občina Cerkevňjak izdaja tudi informativno glasilo Zrnje, ki izide štirikrat letno, z namenom obveščanja občank in občanov.

V letu 2018, ob dvajseti obletnici ustanovitve Občine Cerkevňjak, se je z namenom počastitve tega jubileja izdala publikacija, Občina Cerkevňjak na samostojni poti, 20 let.

Preko založniških projektov skrbi Občina Cerkevňjak za lastno promocijo. Seznam promocijskega materiala, ki ga je izdala in založila, oz. sodelovala pri njihovi izvedbi (zloženke):

	NAZIV	SL	AN	NE
1.	Po goricah: izletniški cilji v osrednjih Slovenskih goricah - publikacija	x		
2.	Vodnik po klopotčevi učni in sprehajalni poti	x		
3.	Šola v zrcalu - zbornik	x		
4.	Občina Cerkevňjak - zloženka	x	x	x
5.	Vodnik po Cerkevňjaku	x		
6.	Vodnik po Slovenskih goricah	x		
7.	Arheološki park »Rimsko gomilno grobišče« v Anželovem gozdu v Brengovi - zloženka	x		
8.	Kulturna dediščina v Cerkevňjaku - zloženka	x		
9.	Naravne lepote v Cerkevňjaku - zloženka	x		
10.	Rimsko gomilno grobišče v Anželovem gozdu: Arheološki terenski spomenik - zloženka	x		
11.	Ovtar: Ponudba iz Slovenskih goric - katalog	x		

Cilji občine:

- spodbujanje izdaje večjega števila publikacij,
- spodbujanje mlajših ljudi k udeleževanju na področju založništva,
- informiranje javnosti,
- večanje prepoznavnosti kraja.

3.1.6 Slovenski jezik

Lokalna skupnost v tem segmentu ne izvaja lastnih politik marveč sledi zakonskim določbam, ki se nanašajo predvsem na izobraževalno področje (vrtec in OŠ) ter dostopnost do slovenske literature (knjižnica).

3.2 Stanje javne kulturne infrastrukture oz. nepremičnin

Javna infrastruktura na področju kulture so nepremičnine in oprema, ki so v javni lasti in so namenjene kulturi. Občina Cerkevňak načrtno in v skladu z zakonom skrbi in vzdržuje javno infrastrukturo namenjeno kulturi:

- Dom kulture Cerkevňak,
- Knjižnica Cerkevňak.

Kulturno društvo ima svoje prostore v kletnem delu Doma kulture.

4 NALOGE LOKALNE SKUPNOSTI NA PODROČJU KULTURE

Lokalni program za kulturo določi vsebino programov, njihov obseg in definira način njihovega uresničevanja. Občina Cerkevňjak uresničuje javni interes na področju kulture z zagotavljanjem kulturnih dobrin kot javnih dobrin, s sofinanciranjem in podporo javnih kulturnih programov ter sofinanciranjem kulturnih projektov na različnih področjih, ki so navedena v nadaljevanju ter z zagotavljanjem stalnega vira vlaganja sredstev v javno kulturno infrastrukturo.

Naloge občine na področju kulture so navedene v 66. členu Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo: »Občina zagotavlja najmanj tiste javne kulturne dobrine, kakor določa posebni zakon (knjižničarstvo, varstvo kulturne dediščine, arhivska dejavnost, ipd.), podpira ljubiteljske kulturne dejavnosti, vključno s tistimi, ki so namenjene kulturni integraciji manjšinskih skupnosti in priseljencev ter pokriva tudi druge kulturne potrebe prebivalcev, ki jih ugotovi s svojim programom za kulturo.«

Ne glede na prejšnji odstavek občina zagotovi tudi javne kulturne dobrine širšega pomena (uprizoritvene umetnosti, vizualne umetnosti, novi mediji ipd.), če je to mogoče glede na objektivne okoliščine, kot so število prebivalcev, ekonomska moč, prostorske in kadrovske kapacitete ipd., oziroma če to izhaja iz kulturne tradicije občine.

Občina Cerkevňjak šteje med svoje naloge in kot obliko pomoči na področju kulture:

- možnost predstavitve na občinski spletni strani,
- zagotavljanje prostorov in opreme v Domu kulture Cerkevňjak,
- zagotavljanje finančnih sredstev,
- druge oblike pomoči.

4.1 Financiranje kulturnih programov

4.1.1 Sofinanciranje kulturnih programov in projektov v Občini Cerkevňjak

Vprašanja financiranja področja kulture urejajo Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK, Uradni list RS, št.: 77/2007 s kasnejšimi spremembami in dopolnitvami) ter podrejeni akti, zlasti Pravilnik o izvedbi javnega poziva in javnega razpisa za izbiro kulturnih programov in kulturnih projektov (Uradni list RS, št.:

43/2010 in 62/2016) ter Pravilnik o načinu izvajanja financiranja javnih zavodov, javnih skladov in javnih agencij na področju kulture (Uradni list RS, št. 85/2010).

Najpomembnejši vir financiranja vseh kulturnih dejavnosti je občinski proračun. Poleg navedenega si društva, ki delujejo na področju ljubiteljske kulture, zagotavljajo del prihodkov s članarino, sponzorskimi sredstvi in iz drugih virov. Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture predvideva še druge vire financiranja: vključitev privatnega kapitala, sodelovanje na evropskih razpisih, prav tako pa tudi večje sodelovanje na razpisih Ministrstva za kulturo in JSKD.

Kulturni programi in projekti, ki jih izvajajo kulturna društva se sofinancirajo na podlagi vsakoletnega javnega razpisa Občine Cerkevjak, ki se izvede na podlagi Pravilnika o sofinanciranju dejavnosti društev na področju ljubiteljske kulture v Občini Cerkevjak (UGSO, št. 21/17 in 20/19).

Podatki v spodnji tabeli prikazujejo višino proračunskih sredstev za financiranje področja kulture v Občini Cerkevjak, v obdobju od 2014 do 2018.

Tabela 1: Višina proračunskih sredstev za področje kulture.

	2014	2015	2016	2017	2018
Knjižničarstvo in založništvo	22.745,00	25.585,00	23.861,38	24.730,09	27.164,00
Ljubiteljska kultura	7.980,41	12.429,00	8.080,15	8.170,54	6.273,00
Mediji in avdio kultura	19.021,31	11.010,22	12.778,80	12.847,88	18.604,00
Drugi programi v kulturi	6.553,71	17.015,26	8.027,94	9.291,52	17.800,00
Ohranjanje kulturne dediščine	0,00	12.447,00	4.874,74	5.000,00	2.500,00
KULTURA skupaj	56.300,43	78.486,48	57.623,01	60.040,03	72.341,00
Višina proračuna	2.805.306	1.601.050	1.634.498	1.695.888	1.855.060

4.1.2 Pogoji za sofinanciranje in naćin razdelitve sredstev

Javne kulturne dobrine se zagotavljajo s financiranjem javnih sluŹb in sofinanciranjem javnih kulturnih programov in projektov, ki jih organizirajo ljubiteljska kulturna druŹtva.

Obćina v skladu s predpisi predvideva naslednje postopke financiranja:

1. financiranje javnih zavodov na podlagi sklenjene letne pogodbe o namenski porabi javnih sredstev;
2. financiranje javnih kulturnih programov in projektov na podlagi javnega razpisa in sklenjene pogodbe;
3. investicije v kulturi.

Lokalni program za kulturo na podroćju investicij v kulturi zasleduje zlasti:

- ohranjanje in modernizacijo (izboljševanje in posodobitev) dosedanjih prostorov in opreme za potrebe izvajanja kulturnih dejavnosti,
- zagotavljanje in vzpostavljanje novih kapacitet v prostore in opremo, ki se namenja za kulturne programe in projekte,
- ohranitev kulturnih spomenikov v obćini,
- investicije, kot podlaga za vzpostavitev kulturnega turizma v obćini.

5 ZAKLJUČEK

Lokalni program kulture v Občini Cerkevňjak je strateški dokument razvojnega načrtovanja kulturne politike, ki je pripravljen na podlagi veljavne zakonodaje. Sprejema se za obdobje štirih let, od leta 2020 do leta 2023 in opredeljuje predvsem kulturne prioritete in cilje ter ukrepe za doseg le-teh na območju Občine Cerkevňjak.

Občina Cerkevňjak namenja kulturni dejavnosti pomembno mesto v strategiji nadaljnje razvoja, kar dokazuje tudi pričujoči lokalni program kulture, katerega namen je zagotoviti pogoje za skladen razvoj kulture v občinskem prostoru, pogoje za dvig kulturne ustvarjalnosti in večjo dostopnost kulturnih dobrin ter pogoje za spodbujanje kulturne raznolikosti.

Občina namerava poleg javnih kulturnih dobrin, ki jih predvideva zakon (knjižničarstvo, varstvo kulturne dediščine, arhivska dejavnost ipd.), v primerljivem obsegu kot doslej, dolgoročno podpirati tudi ljubiteljske kulturne dejavnosti.

Ena izmed prioritete bo zagotavljanje dostopnosti kulture vsem občanom, kar bo doseženo z optimalnim delovanjem in razvijanjem javne kulturne infrastrukture, zagotavljanjem dostopnosti javne kulturne infrastrukture najširšemu krogu izvajalcev in zagotavljanjem kvalitetnih programov.

Za oblikovanje kulturnega življenja v Občini Cerkevňjak je pomembno predvsem to, da programi sledijo viziji. Z izvedbo programskih nalog oziroma predlaganih ukrepov in aktivnostmi, bo Občina Cerkevňjak skupaj s partnerji – nosilci kulturnega življenja, omogočala ter spodbujala nadaljnji razvoj kulture na območju občine Cerkevňjak.

Lokalni program za kulturo Občine Cerkevňjak se lahko v obdobju od 2020 do 2023 spreminja, novelira in dopolnjuje.